

Voorts wordt nader onderzocht op welke wijze dat kan gebeuren. Voorkomen moet worden dat de belastingbetaler voor het vinden van zijn recht al te zeer afhankelijk wordt van het functioneren van het systeem van fiscale rechtsbescherming.⁸⁷² Langereis, bijvoorbeeld, noemt de bezwaarfase een van de zwakste schakels in de rechtsbescherming. Hij stelt dat deze fase vaak niet uitkomt boven het niveau van een rituele dans, waarin partijen volstaan met een herhaling van passen uit het verleden.⁸⁷³ Dat impliceert dat in het geval dat er in het verleden iets mis is gegaan, dit ook in de bezwaarfase niet meer echt tot tevredenheid van partijen wordt opgelost. In die gevallen verdient het wellicht aanbeveling meer aandacht te besteden aan de vraag, waarom er in het verleden iets mis ging en aldus te leren herhaling te voorkomen.

Het gaat erom dat de belastingdienst zich ervan bewust is dat een belastingbetaler voor het vinden van zijn recht van hem afhankelijk kan zijn.⁸⁷⁴ Hij dient zich ervan bewust te zijn dat niet alleen het belang van een goed functionerend bestuur en het optimaliseren van de belastingopbrengst al zijn aandacht verdient, maar hij moet ook voldoende oog hebben voor het belang van de individuele belastingbetaler.⁸⁷⁵ In de praktijk speelt immers de inspecteur een belangrijke rol in de rechtsvaststelling.⁸⁷⁷ Van een duidelijke boven- en onderschikking van wetgevende en uitvoerende macht, zoals in het klassieke rechtsstaatsideaal wordt geschetst, is geen sprake.⁸⁷⁸ Er worden op grote schaal bevoegdheden toegekend aan het bestuur. De normstelling wordt veelal aan het bestuur overgelaten.⁸⁷⁹ Daarbij stelt de wetgever weinig grenzen aan de wijze waarop het bestuur

van de bestuurswerkelijkheid." (blz. 242)

⁸⁷² J.B. Giele[56]: "Aan het fiscale procesrecht heeft de wetgever (uiteraard) weinig regels verbonden. Bij de belastingrechter, zo is de illusie, kan de belastingplichtige, die aldaar immers met de verstandige belastingambtenaar verschijnt, uitstekend tot zijn recht komen. Daarvoor is het niet nodig dat de belastingplichtige kennis heeft van de grote, laat staan kleine lettertjes van het belastingrecht. Hij hoeft zich alleen maar te laten bijstaan door een gekwalificeerde (belasting)jurist. De informele gang van zaken bij het fiscale proces zorgt er wel voor, dat de belastingplichtige tot zijn recht komt." (blz. 3)

⁸⁷³ Ch.J. Langereis[1, blz. 362].

⁸⁷⁴ Zie bijvoorbeeld het rapport van de Nationale Ombudsman d.d. 10 maart 1995, rapportnummer 95/83, zaaknummer 94.0491. Als de fiscus de vraag bereikt op welke wijze de export van goederen bewezen kan worden, dan volstaat het niet als antwoord te volstaan met een algemene verwijzing naar bescheiden.

⁸⁷⁵ J.B. Giele[56]: "Het Nederlandse belastingrecht bevat scherp recht. Het is meer afgestemd op de sluwe belastingadviseur dan op de gewone man. Toch handhaaft de belastingwetgever nog steeds de illusie dat belastingrecht recht voor en van alle mensen is en daarom zeer wel gerealiseerd kan worden in overleg tussen de - per definitie goedwillende- belastingambtenaar en de belastingplichtige." (blz. 3)

⁸⁷⁶ A. Klap[53]: "De administratieve rechtspraak heeft zich in Frankrijk ontwikkeld van een stelsel, dat niet als onafhankelijke rechtspraak kon worden betiteld en dat de administratie alleen bij grove bevoegdheidsoverschrijdingen corrigeerde, tot een stelsel dat het belang van rechtsbescherming en het belang van een goed functionerend bestuur met elkaar in evenwicht tracht te brengen." (blz. 124)

⁸⁷⁷ Zie voor het begrip "inspecteur" hoofdstuk 1. Het gaat om de individuele belastingambtenaren die gezamenlijk de functie van inspecteur respectievelijk ontvanger vervullen.

⁸⁷⁸ H.D. Stout[2, blz. 68, 69, 74].

⁸⁷⁹ L.G.M. Stevens[61]: "De wetgever kent de bestuursinstanties tal van bestuursbevoegdheden toe. Gedelegeerde wetgeving, formulering van standaardvoorwaarden, publikatie van reglementen en alle andere regelgeving die onder de benaming pseudo-wetgeving wordt samengevat, etaleert de praktische behoefte de uitvoerende sfeer bij het proces van regelgeving te betrekken en dit te complementeren.